

Projekt přestavby rodinného domu ze 70. let 20. století

ZÁKLADNÍ PRINCIPY UŽ NEMUSÍME ŘEŠIT

Ivana Dombková a Rosta Černík patří v české architektuře mezi stálice, společný ateliér založili už v roce 1992. Tato autorská dvojice nejdříve vytváří koncept struktury bydlení, která se nakonec propíše do vnějšího vzhledu stavby. Nenavrhují tedy slupku, do níž se zařízení „nějak naskládá“. Rádi se vydávají i na neznámé cesty. Příkladem může být roubenka v Orlických horách, byt v podkroví historického domu nebo usedlost v jižních Čechách.

Co vás přivedlo k projektu tradiční roubené chalupy? Podobnou stavbu by u vás nikdo nehledal... Dlouholetý klient a později i kamarád koupil starou chalupu a chtěl, abychom mu pomohli s úpravami interiéru. Ale po mykologickém průzkumu stavby se zjistilo, že dřevěná konstrukce chalupy se nezvratně rozpadá a oprava je vyloučena. Investor prošel fází otřesu, následovalo odmítání této skutečnosti až k fázi „nevadí“. Rozhodl se, že se pustíme do novostavby. Vnější charakter jsme zachovali, změnili jsme ho jen mírně – k jednomu vikýři ze severu jsme přidali další z jihu a trochu jsme rozšířili vstupní verandu.

Bod nula: když jsme začínali nově, mohli jsme tradiční konstrukce sladit s interiérem, takže vznikl přes dvě patra otevřený prostor pro schodiště a obytné podkrovní. Zpracovali jsme projekty a začalo jednání se zástupci CHKO – „Vikýř ne, dejte střešní okna. Dřevěnou střechu ne, chceme plechovou krytinu, protože všude v okolí už je.“ Vůbec jim nezáleželo na tom, zda stavba bude roubená, klidně by připustili omítku. Tehdy se u našeho kamaráda střídala období zuřivosti a apatie – vždyť toužil po dřevěné chalupě s vikýři a kamennou podezdívkou... Chtěl to vzdát, ale nakonec se podařilo jednání s úřady dokončit. Pak už nastala pracná, ale pozitivní fáze. U interiéru jsme vymysleli takové rozteče trámů, aby na ně navazovalo členění celého prostoru a detailů, například rozteče dveří. Schodiště s galerií je jakoby zavěšeno nad denním otevřeným prostorem. Konstrukce zůstala pohledová a stala se důležitým prvkem interiéru. Veškeré vzpěry, šikmé sloupky a jiné prvky mají svůj smysl v jeho designu.

Nakolik náročná byla tato stavba na řemeslné zpracování?

Chalupu stavěla firma, která má s roubenými konstrukcemi zkušenost, navíc velmi poctivá a precizní. Ale protože to přece jen není typická lidová stavba, museli jsme občas vysvětlovat, proč je trám právě v těchto místech a ne o kousek vedle. Chvillemi to pro ně muselo být těžké – měli jsme rozkreslené veškeré detaily, kde se příznaný konstrukční systém potkává s dalšími prvky interiéru, na milimetry byly okótovány veškeré vývody a instalace.

U bytu, který vznikl na půdě starého domu, jste konstrukce ponechali v původním stavu. Ale podkrovní prostory mají svoje limity, třeba šikmé plochy, pod nimiž se nenarovnáte... Co to pro vás znamenalo? Jeden náš kamarád s nadsázkou říká, že ve sklepě a na půdě se nebydlí. Některé půdy jsou ale neodolatelné. Právě v tomto případě jsme chápali, proč investoři byt chtějí, dávalo nám to smysl. Do konstrukce střechy jsme nezasahovali, nemohli jsme si dovolit změny v exteriéru, ani investoři o to nestáli. Věděli ale zároveň, že je prostor malý a nízký, navíc samý trám, samá kleština. Museli jsme si s tím pohrát, prostor prosvětlit pomocí materiálů a barev, vnést lehkost. Roubenka i tato půda jsou nám opravdu hodně blízké. Možná je to i tím, že majitelé jsou naši přátelé.

A hospodářská usedlost v Písku? Také ji projektujete pro vaše známé, nebo dokonce pro kamarády?

Ano, je to příběh, který se odehrává možná už dvanáct let – tehdy nás oslovili mladí manželé, jejichž rodina získala v restituci statek. Chtěli se o něj začít starat, i když k zemědělství neměli úplně blízko. Ale je to výborná kombinace dvou lidí, kteří mají spoustu energie a nápadů a jsou podnikaví. Tehdy byli nedočkaví a chtěli všechno rychle. Nevyhovoval jim časový horizont, který jsme byli schopni nabídnout, takže si u nás koupili jen postel. Do oprav se pustili sami. Později ale zjistili, že by přece jen některé věci udělali jinak. Prý jedině, co funguje, je právě ta postel... Úplně tak to samozřejmě není. Přesto navrhli, že půjdeme „po stopách“ stávající rekonstrukce, po částech a docela pomalu, upravíme či změníme některé dispoziční vazby, prvky a detaily. Mezitím rodině přibývaly a vyrůstaly děti. Všichni žijí angažovaným a společenským způsobem, na statku pořádali koncerty a setkání, podporovali různá občanská hnutí. Přátelé se u nich scházejí stále. Potřebují prostor pro společnost, k tomu se výborně hodí původní hospodářská budova. Na pozemcích mají koně, pomáhají školákům a malým dětem, paní velmi dobře vaří z vlastních zdrojů, plánují také, že by mohli pronajímat některé pokoje – v tomto směru by mohli rozvinout další část svého podnikání.

Chalupa
Kámen v interiérech je stejný jako na podezdívce domu, s pomocí brigádníků byl vysbírán na pozemku

Projekt přestavby rodinného domu ze 70. let 20. století

Půda
Pro byt v podkrovní autoři využili kombinaci dubového dřeva a železa, na podlaze je nad vstupním schodištěm také sklo, aby se prostor prosvětloval

Co na svém domě chtěli měnit?

Třeba si vybrali dveře s dekorem, potřebovali jich hodně a spěchali, tak objednali, co bylo. Celek je tudíž těžší, trochu tu chybí 21. století. V křídle pro ubytování hostů jsme navrhli materiály jako železo nebo kámen a ukázalo se, že je to dobrá cesta. Rozhodli se, že v tomto stylu budou pokračovat i nadále. Přitom se snažíme zachovat co nejvíce původních prvků.

Nedávno jste se dokončili studii rekonstrukce rodinného domu ze 70. let minulého století. Před více než čtyřiceti lety se stavěly svépomocí ve velkém, dnes dožívají, nastal čas jejich proměny...

Známe je všichni, koncipované byly tak, aby nahoře mohli bydlet mladí s vnoučaty. Jejich dispozice jsou přežitá, materiály úměrné době. Dům, který projektujeme, stíní vlastní zahradě. Proto jsme horní patro uřízli, zahrada se tím prosvětlovala. Hlavní denní část je zcela nová, tvoří ji dlouhý trakt s výstupem na terén. Mezi šatnou a kuchyní bude schodiště, které přístavbu propojí s původním domem. V jeho patře budou ložnice, šatna, WC a rodinná koupelna, v suterénu zůstane zázemí – technická místnost, prádelna se sušárnou, sklad sportovních potřeb a zvětšená garáž. A také velká komora, protože klienti rádi zavařují ovoce a zeleninu.

Stavbu spojujete s terénem, vytváříte soukromou část terasy a zahrady. Vlastně bychom v projektu původní dům ani nenašli...

Toto řešení se jednoznačně nabízelo. Myslím, že se nám zúročily zkušenosti – odpovědi, které jsme dříve hledali déle, nacházíme dnes mnohem dřív. Není to tak, že bychom se nehnuli z místa a nikam se nevyvíjeli, ale základní principy už nemusíme řešit. O to více času je na další myšlenkový posun, mezi naše zakázky patří čím dál větší a složitější celky. Máme svoji práci rádi, je opravdu hezká, tvůrčí, navíc jsme díky ní v kontaktu se zajímavými lidmi. •

